Svet
Evropske unije

Bruselj, 15. december 2015
(OR. en)

15356/15

ELARG 73
COWEB 150

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	delegacije
Št. predh. dok.:	15234/15 ELARG 70 COWEB 148
Zadeva:	ŠIRITEV IN STABILIZACIJSKO-PRIDRUŽITVENI PROCES – sklepi Sveta

V prilogi vam pošiljamo Sklepe Sveta o širitvi in stabilizacijsko-pridružitvenem procesu, ki jih je Svet sprejel 15. decembra 2015.

PRILOGA

SVET ZA SPLOŠNE ZADEVE

SKLEPI SVETA O ŠIRITVI IN STABILIZACIJSKO-PRIDRUŽITVENEM PROCESU

1. Svet je seznanjen s sporočilom Komisije z dne 10. novembra 2015 o strategiji širitve EU ter s poročili o Turčiji, Črni gori, Srbiji, nekdanji jugoslovanski republiki Makedoniji, Albaniji, Bosni in Hercegovini in Kosovu*, pa tudi s sklepi in priporočili iz njih. Pozdravlja večjo osredotočenost Komisije na trenutno stanje, zagotavljanje več smernic in dodatno usklajevanje poročanja.

2. V skladu z novim soglasjem o širitvi, ki ga je Evropski svet potrdil na zasedanju 14. in 15. decembra 2006, in sklepi Sveta z dne 16. decembra 2014 Svet ponovno poudarja, da širitev ostaja ključna politika Evropske unije ter naložba v mir, demokracijo, blaginjo, varnost in stabilnost naše celine. V zvezi s tem ponovno potrjuje, da je EU odločno zavezana evropski perspektivi Zahodnega Balkana. Turčija ostaja ključna partnerica EU na številnih področjih. Z dejavnimi in verodostojnimi pristopnimi pogajanji, pri katerih se spoštujejo zaveze EU in določeni pogoji, bodo odnosi med EU in Turčijo lahko dosegli svoj polni potencial.

3. V skladu s prejšnjimi sklepi Sveta ter v okviru københavnskih političnih meril in stabilizacijsko-pridružitvenega procesa, ki ostaja skupni okvir za razvijanje odnosov z državami Zahodnega Balkana, Svet ponovno potrjuje, da so v skladu z novim soglasjem o širitvi potrebni pošteni in strogi pogoji ter načelo lastnih zaslug v povezavi z zmogljivostjo EU v vseh njenih razsežnostih, da sprejme nove članice.

---

* To poimenovanje ne posega v stališča o statusu ter je skladno z RVSZN 1244/1999 in mnenjem Meddržavnega sodišča o razglasitvi neodvisnosti Kosova.

4. Svet še naprej pripisuje velik pomen verodostojnosti širitvenega procesa, ki je ključna za ohranjanje reformnega zagona. Javno podporo in razumevanje koristi in obveznosti širitve bi bilo treba okrepiti z izboljšanim strateškim komuniciranjem. Svet z zanimanjem pričakuje načrt Komisije in ESZD za okrepitev njunih prizadevanj in ukrepov, skupaj z nadaljnjim sodelovanjem držav članic in partnerjev na tem področju. Pozdravlja stalna prizadevanja Komisije za večjo osredotočenost na temeljne reforme že v zgodnji fazi procesa, zlasti na vprašanja, povezana z načelom pravne države, temeljne pravice, gospodarski razvoj in konkurenčnost ter na krepitev demokratičnih institucij in reformo javne uprave.

5. Načelo pravne države je temeljna vrednota, na kateri temelji EU in ki je v središču tako širitvenega procesa kot tudi stabilizacijsko-pridružitvenega procesa. Krepitev pravne države, vključno z reformami pravosodja ter bojem proti organiziranemu kriminalu in korupciji, pa tudi spoštovanje temeljnih pravic, vključno s pravicami oseb, ki pripadajo manjšinam, nediskriminatorno obravnavo narodnostnih manjšin in odpravo diskriminacije ranljivih skupin, kot so Romi ter lezbijke, geji, biseksualne, transseksualne in interseksualne (LGBTI) osebe, ostajajo ključni izzivi. Svet je zelo zaskrbljen zaradi pomanjkljivosti na področju svobode izražanja in medijev, ki bi jih bilo treba odločno in učinkovito odpraviti. Potrebna so tudi nadaljnja prizadevanja za spodbujanje enakosti spolov. Ključnega pomena sta pravilno delovanje demokratičnih institucij, za kar so potrebni vključujoč politični dialog in kompromisi, zlasti v parlamentih, in reforma javne uprave. Organizacijam civilne družbe je treba zagotoviti ugodno okolje. Potrebna so nadaljnja prizadevanja za izboljšanje gospodarskega upravljanja, konkurenčnosti, poslovnega okolja, rasti in ustvarjanja novih delovnih mest, da se zagotovi trajnostni gospodarski razvoj. Na vseh teh področjih je treba pri izvajanju reform doseči prepričljive rezultate, ki bodo imeli oprijemljive učinke.

6. Dobri sosedski odnosi in regionalno sodelovanje so bistveni elementi širitvenega procesa in stabilizacijsko-pridružitvenega procesa; prispevajo k blaginji, stabilnosti, spravi in ozračju, ki spodbuja reševanje odprtih dvostranskih vprašanj in vprašanj iz preteklosti. Na splošno si je treba stalno prizadevati za reševanje nerešenih dvostranskih sporov, tudi obmejnih, da ne bi negativno vplivali na pristopni proces. Nerešene spore in vprašanja bi bilo treba reševati v skladu z mednarodnim pravom in uveljavljenimi načeli, tudi z izvajanjem pravno zavezujočih sporazumov, kot je sporazum o nasledstvu.

7. Svet pozdravlja pozitivni razvoj dogodkov v jugovzhodni Evropi in na Zahodnem Balkanu na področju regionalnega sodelovanja, zlasti napredek pri povezljivosti znotraj regije in z EU, vključno z napredkom, doseženim pri agendi o povezljivosti. V celoti podpira pobude in strukture, ki spodbujajo vključujoče regionalno sodelovanje. Pozdravlja tudi prizadevanja za preseganje vprašanj iz preteklosti, spodbujanje sprave in podpiranje vključujočega regionalnega sodelovanja, vključno s spodbujanjem strpnosti in obsojanjem vseh oblik sovražnega govora ali vojne retorike. Poudarja, da se je treba izogibati vsakršnim trenjem ali ravnanjem, ki bi lahko škodili dobrososedskim odnosom in mirnemu reševanju sporov. V zvezi s tem so potrebna stalna prizadevanja, med drugim tudi za zaščito manjšin, zagotavljanje enakih pravic za vse državljane in obravnavanje problematike pogrešanih oseb in vračanja beguncev. Svet poudarja, da je treba še naprej obravnavati domače vojne zločine in odpraviti nekaznovanost ter zagotoviti, da bodo storilci odgovarjali za svoja dejanja, pri čemer je treba med drugim v celoti sodelovati z MKSJ in posebno preiskovalno projektno skupino EULEX in specializiranimi senati ter podpirati njihovo delo.

8. Svet se zaveda zlasti pomena liberalizacije vizumskega režima za državljane ter spodbuja Komisijo, naj med drugim s svojim mehanizmom spremljanja še naprej pozorno spremlja izpolnjevanje vseh pogojev za liberalizacijo vizumskega režima. Zadevne organe spodbuja, naj si še naprej aktivno prizadevajo sprejeti vse potrebne ukrepe proti zlorabi režima potovanj brez vizumov.

9. Svet poudarja vse večjo pomembnost nadaljnje poglobitve sodelovanja pri zunanjepolitičnih vprašanjih in postopnega usklajevanja z zunanjepolitičnimi stališči EU, zlasti glede pomembnih vprašanj skupnega interesa, kot so vprašanja v zvezi z omejevalnimi ukrepi.

10. V skladu s smernicami neuradnega zasedanja voditeljev držav in vlad z dne 12. februarja 2015 in sklepi Sveta o prenovljeni strategiji notranje varnosti za Evropsko unijo 2015–2020 Svet ponovno opozarja na pomen okrepljenega sodelovanja z Zahodnim Balkanom in Turčijo v boju proti terorizmu, zlasti kar zadeva boj proti nezakonitemu trgovanju s strelnim orožjem, boj proti financiranju terorizma, zatiranje in preprečevanje radikalizacije ter poostritev nadzora na mejah, in sicer s čim bolj optimalno uporabo regionalnih platform, kot sta pobuda za boj proti terorizmu na Zahodnem Balkanu in salzburški forum. Partnerske države Zahodnega Balkana poziva, naj okrepijo pravne in operativne ukrepe proti nezakonitemu trgovanju s strelnim orožjem, zlasti z boljšo uporabo obstoječih zbirk podatkov in izmenjavo informacij. Komisija naj to vprašanje obravnava v okviru predpristopne podpore.

11. Svet izraža pohvalo Turčiji in državam Zahodnega Balkana, zlasti Srbiji in nekdanji jugoslovanski republiki Makedoniji, za njihova prizadevanja pri reševanju begunske in migracijske krize, ki je močno prizadela regijo. Poziva k okrepljenemu sodelovanju med EU in to regijo ter znotraj same regije. To je nujno potrebno za nadaljnje reševanje razmer, da bi lahko identificirali osebe, ki potrebujejo zaščito, zagotovili pomoč, zavarovali zunanje meje EU, nadaljevali boj proti tihotapljenju migrantov in trgovini z njimi ter preprečili nedovoljene migracije. Svet poziva k nadaljnjemu izvajanju priporočil iz izjave konference na visoki ravni o vzhodnosredozemski in zahodnobalkanski poti. EU bo z uporabo finančnih instrumentov in tehnične pomoči, ki so na voljo v okviru širitvenega procesa in stabilizacijsko-pridružitvenega procesa, vključno z instrumentom za predpristopno pomoč (IPA II), krepila sodelovanje in zagotavljala podporo na tem področju.

12. Svet opozarja na stalno finančno pomoč EU širitvenemu procesu in stabilizacijsko-pridružitvenem procesu, zlasti v obliki instrumenta za predpristopno pomoč (IPA II), s poudarkom na ključnih prednostnih nalogah in večji skladnosti med finančno pomočjo in doseženim splošnim napredkom pri izvajanju predpristopne strategije, povečani proračunski podpori in prednostni razvrstitvi projektov.

ŠIRITEV

TURČIJA

13. Svet ponovno poudarja, kako pomembni so odnosi med EU in Turčijo, ki je država kandidatka in ena ključnih partneric Unije, kar je bilo poudarjeno na nedavnem srečanju voditeljev EU in Turčije. EU bi morala še naprej nuditi pomoč Turčiji pri njenih političnih in gospodarskih reformah. Svet pozdravlja nedavno ponovno potrjeno zavezo nove turške vlade glede pristopa k EU. Ob sklicevanju na sklepe Evropskega sveta z dne 15. oktobra 2015 je treba ponovno oživiti pristopni proces, da bi dosegali napredek pri pogajanjih v skladu s pogajalskim okvirom in zadevnimi sklepi Sveta. Svet v zvezi s tem pozdravlja odprtje poglavja 17 (ekonomska in monetarna politika) 14. decembra 2015. Turčijo je pripravljen v celoti podpreti, če bi nameravala okrepiti prizadevanja za izpolnitev določenih meril uspešnosti, zlasti iz poglavij 5, 8 in 19. Seznanjen je, da namerava Komisija v prvem trimesečju leta 2016 predstaviti pripravljalne dokumente v zvezi z več poglavji, brez poseganja v stališča držav članic. Turčija lahko pospeši pogajanja, če bo hitreje izpolnjevala merila uspešnosti, uresničila zahteve iz pogajalskega okvira in spoštovala svoje pogodbene obveznosti do EU.

14. Svet v zvezi s tem in kot nadgradnjo izidu nedavnega srečanja voditeljev EU in Turčije pozdravlja obsežno in usklajeno strateško sodelovanje ter celovit reden politični dialog znotraj določenega okvira, med drugim na ministrski ravni. Pozdravlja tudi sodelovanje s Turčijo na ključnih področjih skupnega interesa in izzivov, kot so migracije, boj proti terorizmu, energija, gospodarstvo in trgovina, vključno s carinsko unijo, kot je določeno v Sklepih Sveta z dne 16. decembra 2014. Ta pomembna področja sodelovanja so dopolnilo pristopnim pogajanjem in Svet je pripravljen nadalje razvijati sodelovanje s Turčijo znotraj vzpostavljenih okvirov. Turčijo poziva, naj v skladu s pogajalskim poskrbi za postopno uskladitev s skupno zunanjo in varnostno politiko EU.

15. Svet izraža pohvalo Turčiji za njeno velikodušnost pri sprejemu več kot 2 milijonov sirskih beguncev in obravnavanju njihovih potreb. Pozdravlja, da se je 29. novembra 2015 začel izvajati skupni akcijski načrt EU in Turčije za begunce in upravljanje migracij v sklopu celovite agende sodelovanja, ki temelji na deljeni odgovornosti, vzajemnih zavezah in rezultatih. Z zanimanjem pričakuje spremljanje – v tesnem sodelovanju s Komisijo – njegovega hitrega in učinkovitega izvajanja z namenom doseganja rezultatov, zlasti pri zajezitvi pritoka migrantov z neurejenim statusom in uničenju kriminalnih tihotapskih mrež.

16. Svet z zadovoljstvom ugotavlja, da je Turčija v zvezi s prilagajanjem pravnemu redu EU na številnih področjih dosegla visoko stopnjo pripravljenosti, zlasti kar zadeva ekonomska merila. Kljub temu pa nekatera dogajanja vzbujajo resno skrb. Turčija mora nujno odpraviti in nadalje obravnavati velike pomanjkljivosti, ugotovljene v poročilu Komisije, zlasti na področju pravne države in temeljnih pravic. Nujno bi bilo treba sprejeti ukrepe, zlasti da se obrne trend poseganja v neodvisnost in nepristranskost sodstva ter znatnega nazadovanja na področju svobode izražanja in svobode združevanja. Svet je zlasti zaskrbljen nad sodnimi postopki zoper kritične medije, novinarje, pisatelje ter platforme in uporabnike družbenih omrežij. Turčijo poziva, naj dosledno spoštuje načelo delitve oblasti in človekove pravice, tudi pravice žensk, otrok in oseb, ki pripadajo manjšinam, svobodo veroizpovedi in lastninske pravice ter naj okrepi izvrševanje vseh sodb Evropskega sodišča za človekove pravice. Ponovno opozarja, da se na podlagi 46. člena Evropske konvencije o človekovih pravicah pogodbene stranke obvezujejo, da bodo spoštovale končne sodbe Sodišča v vsaki zadevi, v kateri nastopajo kot stranke. Ena od prednostnih nalog bi morala biti tudi obravnavanje drugih pomembnih področij, na katerih je bil dosežen majhen napredek ali pa napredka sploh ni bilo, kot je boj proti korupciji. Da bi obravnavali vsa ta in še druga vprašanja, Svet meni, da bo treba okrepiti sodelovanje na področju pravne države in temeljnih pravic, kar bo Turčijo približalo EU. V zvezi s tem se Svet seznanja z zavezo Komisije, da bo v prvem trimesečju leta 2016 končano pripravljalno delo na teh ključnih področjih, brez poseganja v stališča držav članic.

17. Svet obsoja vse teroristične napade in nasilje v Turčiji ter izraža solidarnost s turškim ljudstvom. Ponuja svojo podporo v boju proti terorizmu ob spoštovanju človekovih pravic, temeljnih svoboščin in mednarodnega prava.

18. V zvezi z razmerami na jugovzhodu Turčije Svet poziva k takojšnjemu prenehanju terorističnega nasilja, strani pa odločno poziva, naj nadaljujeta mirovne pogovore za dosego trajne politične rešitve kurdskega vprašanja. Na ta način bi lahko končali terorizem, povezan s tem vprašanjem, ter spodbudili ekonomski in socialni razvoj v regiji.

19. V zvezi z liberalizacijo vizumskega režima Svet poudarja, da bi lahko z uspešnim izvajanjem skupnega akcijskega načrta EU in Turčije za begunce in upravljanje migracij prispevali k hitrejšemu izvajanju časovnega načrta za liberalizacijo vizumskega režima za vse sodelujoče države članice. Obžaluje, da je Turčija v zvezi s tem dala enostranske izjave, ki nimajo pravnega učinka, vendar poudarja, kako pomembno je dosledno in učinkovito izvajanje sporazuma o ponovnem sprejemu in časovnega načrta za liberalizacijo vizumskega režima v odnosu do vseh držav članic, vključno s sodelovanjem na področju PNZ in nediskriminatornim vstopom na turško ozemlje brez vizuma za državljane vseh držav članic EU. Dokler to vprašanje ostaja odprto, sta ustrezno izvajanje obstoječih dvostranskih sporazumov o ponovnem sprejemu in določb iz podobnih sporazumov med Turčijo in državami članicami EU ter okrepljeno upravljanje skupnih meja z vsemi državami članicami EU še naprej eni izmed prednostnih nalog. Z zanimanjem pričakuje prihodnja poročila Komisije o napredku Turčije pri izpolnjevanju zahtev iz časovnega načrta za liberalizacijo vizumskega režima v letu 2016.

20. Svet ponovno poudarja, da si mora Turčija v skladu s pogajalskim okvirom ter prejšnjimi sklepi Evropskega sveta in Sveta odločno prizadevati za dobre sosedske odnose in mirno reševanje sporov v skladu z Ustanovno listino Združenih narodov, po potrebi tudi tako, da za pomoč zaprosi Meddržavno sodišče. Pri tem Unija znova izraža resno zaskrbljenost in Turčijo poziva, naj se izogiba vsakršnim grožnjam ali ukrepom zoper državo članico ali povodom za trenja ali ukrepom, ki škodijo dobrososedskim odnosom in mirnemu reševanju sporov. Poleg tega EU ponovno izpostavlja vse suverene pravice držav članic EU, ki med drugim vključujejo pravico do sklepanja dvostranskih sporazumov ter raziskovanje in izkoriščanje njihovih naravnih virov v skladu s pravnim redom EU in mednarodnim pravom, vključno s Konvencijo ZN o pomorskem pravu, poudarja pa tudi, da je treba spoštovati suverenost držav članic nad njihovim teritorialnim morjem in zračnim prostorom. Svet opozarja, da je Evropski svet v sklepih z dne 24. oktobra 2014 izrazil globoko zaskrbljenost zaradi ponovnih napetosti v vzhodnem Sredozemlju in Turčijo pozval k zadržanosti in spoštovanju suverenosti Cipra nad njegovim teritorialnim morjem ter njegovih suverenih pravic v njegovi izključni ekonomski coni.

21. Svet ponovno opozarja na sklepe z dne 11. decembra 2006 in izjavo z dne 21. septembra 2005 ter z globokim obžalovanjem ugotavlja, da Turčija kljub večkratnim pozivom še naprej zavrača izpolnjevanje obveznosti glede celovitega in nediskriminatornega izvajanja Dodatnega protokola k Pridružitvenemu sporazumu za vse države članice; uresničevanje tega protokola bi močno spodbudilo pogajalski proces. Če pri tem vprašanju ne bo napredka, bo Svet ohranil ukrepe iz leta 2006, ki bodo imeli dolgotrajen vpliv na splošen napredek pri pogajanjih. Turčija na žalost še vedno ni dosegla napredka pri potrebni normalizaciji svojih odnosov z Republiko Ciper. Svet opozarja na svoje stališče glede pristopa držav članic EU k mednarodnim organizacijam. Ponovno poudarja, da je priznanje vseh držav članic nujni del pristopnega procesa. Komisijo poziva, naj vsa vprašanja iz izjave z dne 21. septembra 2005 še naprej podrobno spremlja in o njih posebej poroča v svojem naslednjem letnem poročilu. Na tej osnovi in v skladu z ustreznimi sklepi bo še naprej skrbno spremljal in pregledoval doseženi napredek. Ponovno poziva k čimprejšnjemu napredku.

22. Svet pozdravlja prizadevanja vseh strani za rešitev ciprskega vprašanja, kot je razvidno iz skupne izjave z dne 11. februarja 2014 in kar je bilo ponovno potrjeno v izjavi 30. oktobra 2015. Glede na nedavni spodbudni razvoj dogodkov Svet od Turčije pričakuje, da bo dejavno podpirala pogajanja, ki naj bi pripeljala do pravične, celovite in izvedljive rešitve ciprskega vprašanja v okviru ZN, kot je bilo poudarjeno v pogajalskem okviru; pri tem je treba upoštevati ustrezne resolucije Varnostnega sveta ZN in načela, na katerih temelji Unija. Predanost Turčije takšni celoviti rešitvi in njen dejanski prispevek k doseganju takšne rešitve ostajata ključnega pomena.

ČRNA GORA

23. Svet pozdravlja stalni napredek v pristopnih pogajanjih s Črno goro. Z zadovoljstvom se seznanja z izboljšanjem pravnega okvira na področju pravne države in s prizadevanji za vzpostavitev novih institucij. Za splošen napredek v pogajalskem procesu je zdaj bistveno, da se pokažejo dejanski rezultati v celotnem sistemu pravne države, zlasti pa da bodo doseženi prepričljivi rezultati na področju boja proti korupciji in organiziranemu kriminalu. Potrebna so dodatna prizadevanja, da se zagotovi svoboda izražanja in medijev, nadaljuje izvajanje reforme javne uprave, okrepi neodvisnost institucij in izboljša poslovno okolje.

24. Svet poziva vse politične stranke, naj izkažejo odgovornost in ponovno vzpostavijo konstruktiven dialog, parlament pa naj postane ključni forum za politično razpravo. Poleg tega bo pomembno zagotoviti tudi dosledno izvajanje nove volilne zakonodaje.

25. Svet z zadovoljstvom ugotavlja pozitivno vlogo Črne gore pri nadaljnjem razvijanju regionalnega sodelovanja in spodbujanju dobrih sosedskih odnosov. Črni gori tudi izraža pohvalo za njeno sodelovanje pri zunanjepolitičnih vprašanjih, zlasti pa za njeno dosledno usklajevanje z zunanjepolitičnimi stališči EU.

26. Svet z zanimanjem pričakuje naslednje srečanje pristopne konference 21. decembra 2015 z namenom odprtja novih pogajalskih poglavij.

SRBIJA

27. Svet pozdravlja pomemben napredek, ki ga je Srbija dosegla v zadnjem letu in na podlagi katerega so bila na pristopni konferenci 14. decembra 2015 odprta prva poglavja v pristopnih pogajanjih EU. Z zadovoljstvom ugotavlja, da je Srbija predložila akcijski načrt za poglavji 23 (sodstvo in temeljne pravice) in 24 (pravica, svoboda in varnost), ki naj bi vseboval jasne usmeritve za prihodnje reforme in dosego dobrih rezultatov na teh področjih. Svet opozarja, da bo treba napredek pri teh poglavjih doseči skupaj z napredkom v pogajanjih na splošno.

28. Svet spodbuja Srbijo spodbuja, naj nadaljuje pozitivni trend ter okrepi zakonodajne reforme in njihovo učinkovito izvajanje na ključnih področjih reforme pravosodja, boja proti korupciji in organiziranem kriminalu ter svobode izražanja in medijev. Posebno pozornost je treba nameniti doslednemu spoštovanju temeljnih pravic, tudi zaščiti najbolj ranljivih skupin, zlasti Romov, ter učinkovitemu izvajanju zakonodaje za zaščito manjšin, nediskriminatorni obravnavi narodnostnih manjšin po vsej Srbiji, tudi na področju izobraževanja, uporabe jezika manjšin, dostopa do medijev in bogoslužja v jezikih manjšin, pa tudi preprečevanju diskriminacije na podlagi spolne usmerjenosti ali spolne identitete. Svet z zanimanjem pričakuje, da bo Srbija predložila že pričakovane strateške dokumente. Nadaljnji napredek je potreben tudi na področju neodvisnosti demokratičnih institucij, javne uprave ter pri razvijanju delujočega tržnega gospodarstva in izboljšanju poslovnega okolja.

29. Svet pozdravlja bistveni napredek v okviru dialoga, ki poteka ob pomoči EU, zlasti dogovore, dosežene 25. avgusta 2015. Srbijo poziva, naj začne hitro izvajati svoj del teh dogovorov in s Kosovom konstruktivno sodeluje pri oblikovanju in izvajanju prihodnjih dogovorov. Srbija mora še naprej aktivno in konstruktivno sodelovati pri procesu normalizacije odnosov s Kosovom, v okviru katerega je bil dosežen znaten napredek, zlasti kar zadeva dogovore, dosežene 25. avgusta 2015. Svet bo tudi v prihodnje pozorno spremljal stalna prizadevanja Srbije za viden in trajen napredek pri normalizaciji odnosov s Kosovom, vključno z izvajanjem – v dobri veri – vseh do sedaj sprejetih dogovorov, da bi Srbija in Kosovo lahko napredovala vsak na svoji evropski poti, ne da bi se pri teh prizadevanjih medsebojno ovirala, ter da bi lahko oba dosledno uveljavljala svoje pravice in izpolnjevala svoje obveznosti. Opozarja, da mora Srbija v skladu s pogajalskim okvirom napredek pri normalizaciji odnosov s Kosovom v sklopu poglavja 35 doseči hkrati z napredkom v pristopnih pogajanjih.

30. Svet se z zadovoljstvom seznanja z vse bolj konstruktivnimi prizadevanji Srbije za regionalno sodelovanje. Srbija bi morala še naprej krepiti dobre sosedske odnose. Svet poziva Srbijo, naj v skladu s pogajalskim okvirom svojo politiko postopoma uskladi s skupno zunanjo in varnostno politiko EU.

STABILIZACIJSKO-PRIDRUŽITVENI PROCES

NEKDANJA JUGOSLOVANSKA REPUBLIKA MAKEDONIJA

31. Svet potrjuje svoje sklepe o nekdanji jugoslovanski republiki Makedoniji, sprejete decembra 2014 ter aprila in junija 2015, zavezo EU iz solunske agende in status kandidatke nekdanje jugoslovanske republike Makedonije. Ponovno poudarja tudi svojo odločno zavezanost procesu pristopa nekdanje jugoslovanske republike Makedonije k EU.

32. Svet je še vedno zelo zaskrbljen zaradi razmer v državi, zlasti zaradi hude politične krize, ki jo zaznamujejo razdiralna politična kultura, pomanjkanje kulture kompromisa, poslabšanje stanja na področju svobode izražanja in neodvisnosti sodstva ter povečevanje nezaupanja v javne institucije. Pozdravlja politični dogovor, dosežen junija in julija, ter se seznanja z dosedanjimi ukrepi, sprejetimi za njegovo izvajanje, vključno z vrnitvijo opozicije v parlament in sprejetjem sprememb volilnega zakonika, ter poziva vse stranke, da jih v interesu države in njenih državljanov celovito in konstruktivno izvajajo ter pri tem spoštujejo dogovorjeno časovnico in cilje. Ponovno poziva tudi k bolj konstruktivnemu in vključujočemu političnemu dialogu znotraj države ter poudarja, kako pomembno je, da se volitve aprila 2016 izvedejo na verodostojen način in v skladu z mednarodnimi standardi, pri čemer poziva vse strani, naj zagotovijo enake pogoje in volilne reforme v skladu s priporočili OVSE/ODIHR.

33. Svet poudarja pomen temeljite, neodvisne in neovirane preiskave obtožb v zvezi z nezakonitim ravnanjem, odkritim s prisluškovanjem, in s tem povezanega pomanjkanja nadzora ter pozdravlja imenovanje posebnega tožilca in ustanovitev parlamentarne preiskovalne komisije za preučitev pravne oziroma politične odgovornosti. Ustrezne organe poziva, naj podprejo neodvisno delovanje teh teles.

34. Svet pristojne organe ponovno poziva k celoviti, nepristranski in pregledni preiskavi dogodkov v Kumanovem 9. in 10. maja 2015.

35. Svet vse strani ponovno poziva, naj spoštujejo svojo zavezo glede izvajanja nujnih prednostnih nalog na področju reform in obravnavanja sistemskih vprašanj v zvezi s pravno državo, tudi kar zadeva kršitve temeljnih pravic, neodvisnost sodstva, svobodo medijev, volitve, korupcijo, politizacijo državnih institucij, prepletanje države in političnih strank ter pomanjkanje nadzora. Zaradi ocene sistemskih pomanjkljivosti na področju pravosodja, korupcije, temeljnih pravic in notranjih zadev, kot izhaja iz prednostnih nalog na področju reform, pozdravlja namero Komisija, da še naprej pozorno spremlja dogajanje na teh področjih, tudi v okviru pristopnega dialoga na visoki ravni.

36. Pregled Ohridskega okvirnega sporazuma je treba hitro zaključiti in izvesti priporočila, določena v njem.

37. Kot je zapisano v prejšnjih sklepih Evropskega sveta in Sveta, je bistvenega pomena, da se ohranjajo dobri sosedski odnosi in da se v pogajanjih pod okriljem ZN za vprašanje imena poišče takšna rešitev, ki bo sprejemljiva za obe strani. Svet se v zvezi s tem z zadovoljstvom seznanja z ustrezno zavezo voditeljev glavnih političnih strank v okviru dogovora z dne 2. junija. Dolgotrajno razpravo o vprašanju imena je treba nemudoma pripeljati do konca. Izogibati bi se bilo treba dejanjem in izjavam, ki negativno vplivajo na dobre sosedske odnose. Svet je seznanjen z rednimi stiki na visoki ravni med nekdanjo jugoslovansko republiko Makedonijo in Bolgarijo, ki so namenjeni okrepitvi dobrih sosedskih odnosov, ter upa, da se bodo prenesli v konkretne rezultate.

38. Svet ugotavlja, da je Komisija svoje priporočilo o začetku pristopnih pogajanj z nekdanjo jugoslovansko republiko Makedonijo pripravljena razširiti pod pogojem, da se politični dogovor, sprejet junija in julija, nadalje izvaja, ter da se doseže bistveni napredek pri izvajanju nujnih prednostnih nalog na področju reform.

39. Svet bo v skladu s sklepi iz decembra 2014 in v okviru zastavljenih pogojev ponovno preučil napredek nekdanje jugoslovanske republike Makedonije po njenih volitvah aprila 2016, in sicer na podlagi najnovejšega poročila, ki naj bi ga Komisija pripravila pred poletjem.

ALBANIJA

40. Svet pozdravlja stalni napredek Albanije pri obravnavanju ključnih prednostnih nalog za začetek pristopnih pogajanj, zlasti pri reformi javne uprave in pripravah za temeljito reformo sodnega sistema, ter jo spodbuja k nadaljnjim prizadevanjem.

41. Svet je ponovno poudaril, da bo Evropski svet preučil možnost začetka pristopnih pogajanj v skladu z ustaljeno prakso, potem ko bo Komisija ocenila, ali Albanija v zadostni meri izpolnjuje merila za članstvo. Ob sklicevanju na prejšnje sklepe Sveta, vključno s tistimi iz junija 2014, ponovno poudarja, da bo Albanija morala za začetek pristopnih pogajanj izpolniti pet ključnih prednostnih nalog, Komisijo pa ob tem poziva, naj – poleg svojega poročila za leto 2016 – celovito in natančno poroča o napredku Albanije pri ključnih prednostnih nalogah. Pri tem tudi opozarja, da je treba zagotoviti stalno, celovito in vključujoče izvajanje ključnih prednostnih nalog.

    Svet ugotavlja, da bodo za dosego teh ključnih prednostnih nalog potreba dodatna prizadevanja, zlasti sprejetje svežnja reform pravosodja ter nadaljnji napredek za dosego prepričljivih rezultatov pri proaktivnih preiskavah, pregonu in končnih obsodbah na vseh ravneh v boju proti korupciji in organiziranemu kriminalu, vključno z bojem proti trgovini z orožjem in drogami. Poudarja, da je reforma pravosodja ključna za nadaljnje napredovanje Albanije v procesu pristopa k EU in bi lahko privedla do sprememb tudi na področju drugih reform. Ob tem ponovno poudarja potrebo po učinkovitih zakonodajnih in političnih ukrepih za okrepitev varstva človekovih pravic in protidiskriminacijske politike, vključno z enakim obravnavanjem vseh manjšin in dostopom do pravic za njihove pripadnike v Albaniji, ter za uveljavitev izvajanja lastninskih pravic.

42. Svet z zanimanjem pričakuje sprejetje in izvajanje zakonodaje, ki bi storilcem kaznivih dejanj preprečevala opravljanje javne funkcije, s čimer bi se povečalo zaupanje državljanov v njihove politične predstavnike in javne institucije. Ponovno poudarja, da bi si morala Albanija prizadevati za gospodarske reforme za okrepitev konkurenčnosti, in jo spodbuja, naj nadaljuje z obravnavo visoke stopnje sive ekonomije ter izboljšanjem poslovnega in naložbenega okolja, kjer so potrebna dodatna prizadevanja.

43. Svet poudarja, da bo konstruktiven in stalen dialog med vlado in opozicijo o reformah, povezanih z EU, bistven za zagotavljanje napredka na poti v EU.

44. Svet pozdravlja stalno konstruktivno udejstvovanje Albanije pri regionalnem sodelovanju in poudarja pomen zagotavljanja dobrih sosedskih odnosov, ki ostajajo bistvenega pomena. Ob tem izraža tudi zadovoljstvo nad njenim nadaljnjim celovitim usklajevanjem s skupno zunanjo in varnostno politiko EU.

BOSNA IN HERCEGOVINA

45. Svet z zadovoljstvom ugotavlja, da je Bosna in Hercegovina spet na poti k reformam, potrebnim za napredek v procesu vključevanja v EU. V zvezi s tem izraža zadovoljstvo, da so oblasti v Bosni in Hercegovini julija 2015 sprejele program reform, oktobra 2015 pa spremljevalni akcijski načrt. Ob ugotavljanju, da je država to leto začela s približevanjem Uniji, poziva vodstvo Bosne in Hercegovine, naj ohrani pozitiven zagon z nadaljnjim izvajanjem reform v sodelovanju s civilno družbo. Da bi EU lahko obravnavala prošnjo Bosne in Hercegovine za članstvo v skladu s prejšnjimi sklepi Sveta, zlasti sklepi, sprejetimi decembra 2014, je potreben znaten napredek pri izvajanju programa reform.

46. Svet zato oblasti v Bosni in Hercegovini spodbuja k nadaljnjemu uresničevanju pisnih zavez, in sicer z nadaljnjim sprejetjem in izvajanjem potrebnih reform, zlasti na področju pravne države, vključno z bojem proti korupciji in organiziranemu kriminalu, reformo javne uprave in socialno-ekonomskih reform. Z zaskrbljenostjo se seznanja s poslabšanjem pogojev za izvajanje pravice do svobodnega izražanja in svobode medijev. Da bi se država lahko soočila z izzivi na poti k EU, bo morala tudi okrepiti javno upravo ter izboljšati sodelovanje in učinkovitost na vseh vladnih ravneh, vključno z vzpostavitvijo učinkovitega mehanizem usklajevanja v zvezi z vprašanji EU. Napredek na tem področju bo Bosni in Hercegovini omogočil, da v celoti izkoristi razpoložljiva finančna sredstva EU.

47. Svet ponovno opozarja, da ko bo zahteval mnenje Komisije o prošnji za članstvo, bo Komisijo opozoril, naj posebno pozornost nameni izvrševanju sodbe v zadevi Sejdić-Finci.

48. Po začetku veljavnosti stabilizacijsko-pridružitvenega sporazuma (SPS) bi morala Bosna in Hercegovina v celoti spoštovati svoje zaveze in obveznosti iz tega sporazuma, nujno pa tiste o prilagoditvi SPS po pristopu Hrvaške k EU. Dosledno izvajanje tega sporazuma, vključno z njegovo prilagoditvijo, je pomemben element zavezanosti države procesu vključevanja v EU.

49. Svet opozarja, da bi bilo treba v skladu s priporočili Beneške komisije iz leta 2013 vidne pomanjkljivosti sodstva v Bosni in Hercegovini odpraviti s strukturiranim dialogom o pravosodju. Močno je zaskrbljen zaradi priprav na referendum na ravni entitet o državnem sodstvu in tožilstvu v Republiki Srbski. Izvedba takega referenduma bi lahko omajala kohezijo, suverenost in ozemeljsko celovitost Bosne in Hercegovine. Prav tako bi lahko ogrozila prizadevanja za izboljšanje socialno-ekonomskega položaja vseh državljanov Bosne in Hercegovine ter doseganje nadaljnjega napredka pri vključevanju v EU.

KOSOVO

50. Svet je dobro seznanjen, da je bil stabilizacijsko-pridružitveni sporazum (SPS) s Kosovom podpisan oktobra. Ta sporazum – le na ravni EU – je prvi celovit sporazum med EU in Kosovom. Njegova sklenitev, začetek veljavnosti in izvajanje ne posegajo v stališča držav članic o statusu. Svet v pričakovanju prihodnjega poročila Komisije o napredku Kosova pri izpolnjevanju zahtev iz načrta za liberalizacijo vizumskega režima poudarja, da je pomembno izpolniti vse pogoje za liberalizacijo vizumskega režima, ter spodbuja Kosovo, naj si še naprej prizadeva doseči napredek v postopku liberalizacije vizumskega režima. Namera Sveta, da nadaljuje razprave o okvirnem sporazumu, ki bi Kosovu omogočal sodelovanje v programih Evropske unije, ne posega v stališča držav članic o statusu.

51. Svet pozdravlja sklep Kosova, da ustanovi specializirane senate, in ga poziva, naj nemudoma zaključi vse postopke, da bi specializirani senati lahko čim prej začeli delovati.

52. Nujno je treba odpraviti trenutno politično negotovost na Kosovu. Svet obsoja uporabo nasilja, zlasti v politične namene, in oviranje skupščine s strani opozicijskih strank ter poziva k takojšnjemu prenehanju. Pri tem poziva k spoštovanju pravne države in ponovni vzpostavitvi običajnega parlamentarnega dela v skladu z ustreznimi pravili in postopki. Vse zadevne strani bi morale izzive obravnavati v okviru skupnih prizadevanj na podlagi političnega dialoga in hitro začeti izvajati vse vidike evropskega reformnega načrta Kosova.

53. Svet poziva Kosovo, naj se osredotoči na izvajanje celovitih reform, ki so potrebne, da bi lahko izpolnilo svoje obveznosti v skladu s predlaganim stabilizacijsko-pridružitvenim sporazumom (SPS). Kosovo bo pri tem in pri obravnavanju številnih izzivov potrebovalo nadaljnjo močno politično voljo in trajno pomoč EU. Pozornost bi bilo treba še zlasti nameniti izboljšanju delovanja pravne države, vključno z neodvisnostjo sodstva. Kosovo mora okrepiti boj proti organiziranemu kriminalu in korupciji ter doseči napredek pri uspešnem kazenskem pregonu v zelo odmevnih primerih. Prednostno je treba začeti izvajati pomembne reforme, med katerimi sta reforma volilnega sistema in reforma javne uprave. Na celotnem ozemlju Kosova si je treba prizadevati za učinkovito spodbujanje in varstvo človekovih pravic, vključno s celovitim varstvom kulturne in verske dediščine. V zvezi s tem Svet pozdravlja najnovejše zaveze Kosova. Kosovo bi moralo storiti več za vključevanje in zaščito pripadnikov manjšin in ranljivih skupin ter večjo socialno kohezijo.

54. EU bo še naprej podpirala socialno-ekonomski razvoj Kosova v okviru njegovega evropskega programa reform, tudi v obliki finančne in tehnične pomoči. Svet spodbuja Kosovo, naj svoj program gospodarskih reform za leto 2016 uporabi kot platformo za rast in zaposlovanje. Program bi moral odražati tudi priporočila iz skupnih sklepov gospodarskega in finančnega dialoga med EU in Zahodnim Balkanom iz maja 2015. Svet v okviru tega poziva Kosovo, naj obravnava socialno-ekonomske probleme, ki imajo neposreden vpliv na prebivalstvo, in zagotovi, da bo ta reformni program imel široko podporo javnosti. Regulativni in nadzorni organi bi morali biti v celoti delujoči. Kosovo mora izpolnjevati svojo zavezo glede zaprtja in sanacije elektrarne Kosovo A, ki je največji vir onesnaževanja na Zahodnem Balkanu.

55. Svet pozdravlja bistveni napredek v okviru dialoga, ki poteka ob pomoči EU, zlasti dogovore, dosežene 25. avgusta 2015. Kosovo poziva, naj začne hitro izvajati svoj del teh sporazumov in s Srbijo tvorno sodeluje pri oblikovanju in izvajanju prihodnjih dogovorov. Kosovo mora še naprej aktivno in konstruktivno sodelovati pri procesu normalizacije odnosov s Srbijo. Svet bo tudi v prihodnje pozorno spremljal stalna prizadevanja Kosova za viden in trajen napredek pri normalizaciji odnosov s Srbijo, vključno z izvajanjem – v dobri veri – vseh do sedaj sprejetih dogovorov, da bi Srbija in Kosovo lahko napredovala vsak na svoji evropski poti, ne da bi se pri teh prizadevanjih medsebojno ovirala, ter da bi lahko oba dosledno uveljavljala svoje pravice in izpolnjevala svoje obveznosti. Opozarja, da je napredek pri normalizaciji odnosov s Srbijo ključno načelo stabilizacijsko-pridružitvenega sporazuma in predstavlja temelj za razvoj odnosov in sodelovanja med EU in Kosovom.

56. Kosovo bi moralo še naprej tesno in učinkovito sodelovati z EULEX ter dejavno prispevati k njegovemu doslednemu in nemotenemu izvajanju mandata, tudi spremenjenega mandata po juniju 2016.